

การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวง
เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
Organic Vegetable Production for Sustainable Development of
Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic
Republic

วงศ์สวรรค์ วงศ์ไถสอน¹ กอบลาภ อารีศรีสม² พิณนภา หมวกยอด³ วิณา นิลวงศ์⁴
เรืองชัย จูวัฒนสำราญ⁵ และภาวิณี อารีศรีสม^{6*}

Vongsavanh Vongkaysone¹, Koblap Areesrisom², Pinnapa Muakyod³,
Weena Nilawonk⁴, Ruangchai Juwattanasamran⁵ and Pawinee Areesrisom^{6*}

Received : October 16, 2023; Revised : December 26, 2023; Accepted : December 27, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร 3) การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 175 ราย ด้วยการจับสลากหมายเลขรายชื่อเกษตรกร การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย 15 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผล

^{1-2,4-6}คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Agricultural Production, Maejo University, Thailand.

³คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Liberal Arts, Maejo University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : areesrisom30@gmail.com

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

การศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.9 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 36.6 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 37.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นนอกจากการปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 66.9 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักอินทรีย์ มาแล้ว 6-10 ปี ร้อยละ 40.6 ก่อนทำการปลูกผักอินทรีย์เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักมาก่อน ร้อยละ 56.6 เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผักอินทรีย์ ร้อยละ 99.4 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของพื้นที่ในการเพาะปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 89.7 มีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 72,867,485 - 97,156,000 กีบ/ปี ร้อยละ 29.1 โดยเป็นรายได้จากการปลูกผักอินทรีย์ มากกว่า 19,431,685 กีบขึ้นไป/ปี ร้อยละ 76.0 เงินทุนของตนเองในการปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 84.0 และมีภาระหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 24,289,000 กีบ/ปี ร้อยละ 65.1 เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับดี ส่งผลให้เกษตรกรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบการผลิต เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ส่วนใหญ่มีการยอมรับในการปฏิบัติด้านการผลิตผักอินทรีย์ ร้อยละ 100 ส่วนปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถแบ่งได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต ระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน การตลาด ระบบบัญชีและการเงิน สินเชื่อ และการคุ้มครองและบริหารองค์กร

คำสำคัญ (Keywords) : ผักอินทรีย์, การยอมรับ, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The objectives of this research were to study 1) characteristics of basic personal, economic, and social information; 2) levels of knowledge and understanding about organic vegetable production of farmers; 3) acceptance of organic vegetable production by farmers, and 4) problems, obstacles and suggestions about organic vegetable production as perceived by farmers. The sample group used in the study consisted of 175 organic vegetable farmers in Vientiane capital, Lao People's Democratic Republic. Data were collected through

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

interviews and analyzed using descriptive statistics. The study found that most of the farmers were male (50.9%), aged between 31-40 years old (36.6%), and had completed lower secondary education (37.7%). Additionally, most of them had other occupations besides organic vegetable farming (66.9%). About 40.6% had been growing organic vegetables for 6-10 years. Before growing organic vegetables, 56.6% of the farmers had previous experience in growing conventional vegetables. Almost all of the participants were members of organic vegetable producers (99.4%). Most of them own 89.7% of the land used for organic vegetable cultivation. The average annual income ranged from 72,867,485-97,156,000 kip/year (29.1%), with the majority earning more than 19,431,685 kip/ year from growing organic vegetables (76.0%). They primarily used their capital for organic vegetable cultivation (84.0%) and have debts of less than or equal to 24,289,000 kip/ year (65.1%) Farmers demonstrated good knowledge and understanding of organic vegetable production practices at a high level. As a result, they expressed concerns about the environment, emphasized maintaining the balance of nature and biodiversity in the production system, highlighted the use of organic matter to enhance soil fertility, and focused on utilizing renewable resources for maximum benefit within the local area rather than relying on imports from outside the area. Almost organic vegetable farmers (100%) expressed acceptance of organic vegetable production practices. The problems and obstacles identified by the farmers regarding sustainable organic vegetable production could be divided into six issues, namely control systems in production techniques, quality and standard control systems, marketing, accounting and financial systems, credit, and organizational protection and management.

Keywords : Organic Vegetable, Acceptance, Sustainable Development

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

บทนำ (Introduction)

เกษตรอินทรีย์เป็นแนวทางการทำการเกษตรด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต แต่จะให้ความสำคัญด้วยการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถเพาะปลูกพืชให้ได้ผลผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่เป็นอันตรายต่อเกษตรกรและผู้บริโภค เป็นระบบเกษตรที่มีความยั่งยืนและเป็นอาชีพที่มั่นคง (สรธน ธิติสุทธิ และพวุฒิสรรค์ เครือคำ, 2562) เกษตรอินทรีย์มีอยู่ร้อยละ 76 ของประเทศทั่วโลก และมีพื้นที่ 43.6 ล้านเฮกตาร์ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1 ของพื้นที่เกษตรกรรมของโลก (Willer and Lernoud, 2016) ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ ซึ่งถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิตในชนบท และในปัจจุบันพื้นที่ชนบทในหลายๆ แห่งยังทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์มาโดยตลอด เนื่องจากเกษตรกรไม่มีความรู้ในการใช้สารเคมีในการเกษตรได้อย่างถูกวิธี นอกจากนี้เกษตรอินทรีย์ คือระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ มีจุดประสงค์หลักในการทำเกษตรแบบยั่งยืนให้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภค โดยผ่านกระบวนการ ขั้นตอน และมาตรฐานที่ผ่านการรองรับจากหน่วยงานในการตรวจสอบความปลอดภัย ความต้องการผลผลิตอินทรีย์มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แสงพะจัน สอนทะวิไล, 2562) จาก การที่รัฐบาล สปป. ลาว ได้ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด 1 นคร 7 จังหวัด 26 อำเภอ 2 ศูนย์เกษตร 17 บริษัท 22 กลุ่มเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่ครอบคลุม 88 กลุ่มเล็ก มี 1,598 ครอบครัว ครอบคลุมพื้นที่ 3,002 เฮกตาร์ และผลผลิตเกษตรอินทรีย์เฉลี่ย 3,375 ตันต่อปี โดยที่การผลิตพืชผัก และผลไม้ในเนื้อที่ 1,186 เฮกตาร์ได้ ปริมาณผลผลิต 1,457.64 ตันต่อปี (กรมปลูกฝัง, 2559 อ้างถึงใน จอห์นนี่ หลวงผ่าน และคณะ, 2565) การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านระบบมาตรฐานอยู่ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์มากที่สุด และกระจายอยู่ในเมืองใหญ่ต่าง ๆ ได้แก่ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง จำปาสัก เป็นต้น ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่เป็นพืชผัก ผลไม้ และข้าว โดยผลผลิตเหล่านี้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ประมาณ 3,375 ตันต่อปี และสามารถสร้างรายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนระหว่าง 70 – 100 ล้านบาท หรือ 300,000 บาทต่อปี ซึ่งมากกว่า 10-12 เท่าของรายได้จากการทำการเกษตรแบบทั่วไป (จอห์นนี่ หลวงผ่าน และคณะ, 2565)

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิมา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

ถึงแม้ว่ารัฐบาล สปป. ลาว มีการกำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ แต่เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์ขนาดเล็กก็ประสบกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในกรณีที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อัตราดอกเบี้ยก็จะสูงถึง 36 เปอร์เซ็นต์ และไม่มี ความความยืดหยุ่นเพียงพอเพื่อให้เหมาะสมกับรอบการผลิต เกษตรกรบางรายสามารถขายผลผลิตได้ บางรายไม่มีระบบการเก็บรักษาผักในห้องเพื่อเก็บรักษาผักที่ขายไม่หมด นอกจากนี้เกษตรกรยังคงต้องการให้ภาครัฐจัดสรรสถานที่ถาวรเพื่อขายผักอินทรีย์ พัฒนาระบบโรงเรือนให้ได้มาตรฐานสากล และยังคงขาดความรู้ในเรื่องของเทคนิคการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ทั้งนี้เกษตรกรยังไม่ทราบว่าหน่วยงานใดที่รับผิดชอบช่วยเหลือในการเข้าถึงตลาดเพื่อขยายการผลิตผักอินทรีย์ อีกประเด็นปัญหาสำคัญ เกษตรกรยังเห็นว่าการได้รับการรับรองผลผลิตอินทรีย์เป็นการเรียกร้องค่าใช้จ่ายและมีขั้นตอนที่ซับซ้อนโดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือเกษตรกรยากจนผู้ซึ่งยังขาดข้อมูลข่าวสารว่ามาตรฐานเกษตรอินทรีย์ฉบับใดที่ผู้บริโภคให้ความเชื่อถือ (แสงพะจัน สอนทะวีไล, 2562) การศึกษาเรื่องการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพัฒนานโยบายและรูปแบบการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรเพื่อเป็นการพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ให้มีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้วิธีการสุ่ม จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากทั้งหมด 305 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน จากนั้นเลือกสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากหมายเลขรายชื่อเกษตรกร ให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 ราย โดยไม่นำสลากหมายเลขรายชื่อที่จับแล้วใส่กลับคืน การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566 ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ตอนที่ 3 การศึกษาการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ดังนี้ คือ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของ

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิมา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

เกษตรกร มีเกณฑ์ในการวัดความรู้ของเกษตรกร คือให้คะแนนข้อที่ตอบถูกเท่ากับ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดเท่ากับ 0 คะแนน และการศึกษารายยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ให้เกณฑ์การวัดไว้ 2 ระดับ คือ ปฏิบัติตามเท่ากับ 1 คะแนน และไม่ได้ปฏิบัติตามเท่ากับ 0 คะแนน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการวิจัย (Research Results)

สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.9) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 36.6) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 37.7) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน (ร้อยละ 80) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นนอกจากการปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 66.9) เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักอินทรีย์ มาแล้ว 6-10 ปี (ร้อยละ 40.6) ก่อนทำการปลูกผักอินทรีย์เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักมาก่อนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56.6) เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผักอินทรีย์ (ร้อยละ 99.4) ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของพื้นที่ในการเพาะปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 89.7) มีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 72,867,485 - 97,156,000 กีบ/ปี (ร้อยละ 29.1) โดยเป็นรายได้จากการปลูกผักอินทรีย์ มากกว่า 19,431,685 กีบขึ้นไป/ปี (ร้อยละ 76.0) ส่วนใหญ่ใช้ทุนของตนเองในการปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 84.0) และมีภาระหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 24,289,000 กีบ/ปี (ร้อยละ 65.1)

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับมาก โดยเกษตรกรตอบคำถามถูกทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 ในด้านระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ ส่วนในด้านการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ ไม่ใช่พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทาง

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

พันธุ์กรรม (จีเอ็มโอ) และปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ มีผู้ตอบผิดเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 (ตารางที่ 1) เมื่อรวมคะแนนรายบุคคลเพื่อหาค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับความรู้ดี (มีค่าระหว่าง 5 – 6 คะแนน มากกว่าร้อยละ 75) ระดับความรู้ปานกลาง (มีค่าระหว่าง 3 -4 คะแนน ร้อยละ 50 – 75) และระดับความรู้น้อย (มีค่าระหว่าง 1 - 2 คะแนน น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับดี ร้อยละ 100 (ตารางที่ 2) สอดคล้องกับการศึกษาของ ยิ่งลักษณ์ กาญจนฤกษ์ (2565) ที่พบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดลำปางมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์เบื้องต้นในระดับมาก โดยผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 90 มีความเข้าใจว่าระบบเกษตรอินทรีย์เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คนและสัตว์ นอกจากนี้ผู้บริโภคยังเข้าใจธรรมชาติของระบบอินทรีย์ว่าควบคุมปริมาณการผลิตที่แน่นอนได้ยาก เพราะอิงกับระบบธรรมชาติ (ร้อยละ 74) แต่ผู้บริโภคยังมีความเข้าใจผิดคิดว่าผลผลิตเกษตรไฮโดรโปนิคส์ (ร้อยละ 74) เกษตรปลอดสาร และเกษตรปลอดภัย (ร้อยละ 76) เป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ประเภทหนึ่งด้วย ซึ่ง Kongsom (2016) กล่าวว่า มีผู้บริโภคจำนวน น้อยกว่าร้อยละ 1 ที่เข้าใจถึงสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างถ่องแท้สามารถตอบคำถามได้ทุกข้อ นอกจากนี้ สวรรค์ มณีโชติ และ ดุสิต อธิวุฒัน (2562) ได้ศึกษาพบว่าเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 80 มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ในระดับมาก ที่เหลือร้อยละ 20 มีความรู้ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรตอบถูกร้อยละ 100 คือ เกษตรอินทรีย์คือระบบการผลิตที่คำนึงถึงและให้ผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภค และความสมดุลของธรรมชาติ ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชบำรุงดินอื่นๆ และไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคและแมลงศัตรูพืช เลือกพันธุ์พืชที่มีความต้านทานโรคเพื่อลดความเสียหาย ใช้สารชีวภาพ สารสกัดสมุนไพร และจุลินทรีย์เพื่อควบคุมแมลงศัตรูพืช คำนึงถึงความเป็นธรรมชาติของค่าจ้างแรงงานภายในฟาร์ม เกษตรอินทรีย์สามารถกำจัดเศษซากพืชในแปลงด้วยการเผา ใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตของพืชเมื่อมีความจำเป็น ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชและควบคุมวัชพืชเมื่อมีความจำเป็น และ มีการแสดงฉลากเพื่ออ้างว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์

Citation : วงศ์สวรรค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนา หมวกยอด, วิมา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในพื้นที่เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว (รายชื่อ)

(n=175)

การผลิตผักอินทรีย์	ผลการตอบ	
	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
1) ระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ	175 (100)	-
2) การผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์	174 (99.4)	1(0.6)
3) ไม่ใช่พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม (จีเอ็มโอ)	174 (99.4)	1 (0.6)
4) เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน	175 (100)	-
5) ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ	174 (99.4)	1 (0.6)
6) เน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่	175 (100)	-

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในพื้นที่เขตนครหลวงเวียงจันทร์ สปป.ลาว (จำแนกตามระดับ) (n=175)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรฯ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรมีความรู้ดี	175	100
เกษตรกรมีความรู้ปานกลาง	-	-
เกษตรกรมีความรู้น้อย	-	-
รวม	175	100

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ มากที่สุด จำนวน 25 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมามีการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 4 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.4 และมีผู้ไม่ปฏิบัติตามเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 และลำดับสุดท้ายมีการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 1 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.3 และมีผู้ไม่ปฏิบัติตามทั้งหมด 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.7 (ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 3) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภัทร ขาววิเศษ (2563) ที่พบว่าการยอมรับเกษตรกรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ่างทองสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับที่มาก ในด้านการพัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของปุ๋ยอินทรีย์และธาตุอาหารภายในฟาร์ม รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงระบบการผลิตตามแนวทางเกษตรผสมผสาน และด้านควบคุมโรคแมลงและศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสานโดยไม่ใช้สารเคมี กล่าวคือ เกษตรกรมีความต้องการที่จะทำเกษตรแบบพึ่งพาตนเองและการจัดการการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการทำเกษตรแบบผสมผสานในเรื่องของปุ๋ยเคมีและธาตุอาหารต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมี และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรมากขึ้น

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิมา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒนสำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

เป็นการเรียนรู้และพัฒนาปรับปรุงการทำเกษตรอย่างต่อเนื่องจากทัศนคติที่ต้องการความปลอดภัยและการลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีและการกำจัดศัตรูพืช

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของเกษตรกร ด้านการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
1) คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ	175 (100)	-
2) ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
3) ไม่ใช้พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) ในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
4) ใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน	175 (100)	-
5) ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ	175 (100)	-
6) ใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่	175 (100)	-

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-

208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
7) พื้นที่ปลูกไม่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมี หรือโลหะหนัก ไม่อยู่ติดกับโรงงาน ที่ทิ้งขยะ หรือเขตชุมชน	175 (100)	-
8) แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตผักอินทรีย์ ทำความสะอาดผลิตผล ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้หรือที่เกี่ยวข้องในการผลิตต้องมีความสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนสารพิษ โลหะหนัก หรือจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโทษ	175 (100)	-
9) มีมาตรการและการป้องกันการปนเปื้อนที่ชัดเจน ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และเครื่องมือทางการเกษตรในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
10) มีการวางแผนระบบการผลิตพืช เลือกระบบปลูก และชนิดพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล และสภาพแวดล้อม	175 (100)	-
11) ปลูกพืชร่วมและพืชแซมในการผลิตผักอินทรีย์	174 (99.4)	1 (0.6)
12) ไม่ปลูกพืชผักชนิดเดียวกัน หรือตระกูลเดียวกันติดต่อซ้ำพื้นที่เดิม	174 (99.4)	1 (0.6)
13) ไม่ใช้พันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมหรือผ่านการฉายรังสีในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
14) ไม่นำเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตจำหน่ายโดยทั่วไปมาปลูกหรือจุ่มสารเคมีก่อนนำไปปลูก	175 (100)	-
15) ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์	175 (100)	-

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิภา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
16) มีการปฏิบัติ และมาตรการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	175 (100)	-
17) มีมาตรการการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (โรค แมลง วัชพืช) ที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ ส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ในระบบการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
18) ใช้ชีววิธี สารธรรมชาติจากพืช วิถีกล และเขตกรรมในการจัดการศัตรูพืช	175 (100)	-
19) ใช้แรงงานคน ปลูกพืชคลุม ใช้เศษพืชหรือพลาสติกคลุมดิน ใช้เครื่องตัดหรือรถตัดหญ้าในการควบคุมวัชพืช	175 (100)	-
20) มีความรู้หลักการจัดการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
21) สถานที่ปฏิบัติงานการจัดการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวต้องมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมี โลหะหนัก จุลินทรีย์ ที่ทำให้เกิดโทษ	175 (100)	-
22) ไม่นำผลิตผลพืชทั่วไปมาปะปนกับผลิตผลผักอินทรีย์	175 (100)	-
23) วัสดุที่ใช้บรรจุและพาหนะที่ใช้ในการขนย้ายผลิตผลผักอินทรีย์มีความเหมาะสม	175 (100)	-
24) เลือกวัสดุหรือบรรจุภัณฑ์ ที่ย่อยสลายทางชีวภาพได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้	144 (82.3)	31 (17.7)
25) สถานที่เก็บรักษาผลิตผลผักอินทรีย์มีพื้นที่เพียงพอ สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันจุลินทรีย์ แมลง และศัตรูพาหะนำโรค	174 (99.4)	1 (0.6)

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
26) การเก็บรักษาผลผลิตแยกผลผลิตผักอินทรีย์ออกจากผลผลิตพืชทั่วไปอย่างชัดเจน	175 (100)	-
27) มีการป้องกันความเสียหายของผลผลิตผลและการสูญเสียความเป็นอินทรีย์	175 (100)	-
28) บันทึกลักษณะหรือเอกสารแสดงการผลิตพืชอินทรีย์แยกจากการผลิตพืชทั่วไปอย่างชัดเจน	175 (100)	-
29) จัดทำแผนการผลิต และจัดบันทึกการปฏิบัติงานที่มีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ ได้แก่ การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยวหุกรอบการผลิตอย่างต่อเนื่องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	175 (100)	-
30) จัดทำประวัติ แผนที่ แผนผังแปลง/ฟาร์มที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	174 (99.4)	1 (0.6)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์จำนวน 175 ราย สามารถสรุปข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยแบ่งเป็นทั้งหมด 6 ประเด็น ได้แก่

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

1. ประเด็นระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า เกษตรกรยังไม่สามารถควบคุมจำนวนผลผลิตที่แน่นอน และการประเมินด้านเศรษฐกิจการลงทุนและกำไรของสมาชิก ขาดพนักงานผู้รับผิดชอบและที่ปรึกษาทางด้านแผนการผลิตและการตลาด ขาดอุปกรณ์และทักษะในการใช้ ขาดการประสานงานระหว่างผู้ผลิต ภาครัฐ และภาคเอกชน และความสามารถด้านทักษะและแรงงานในการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ยังมีน้อย ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระบบการผลิตให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดให้มีความหลากหลายทางด้านการผลิตและผลผลิต รวมถึงสร้างจุดคัดแยก จุดทำความสะอาดผลผลิต การบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และเก็บรักษาผลผลิตที่มีมาตรฐาน

2. ประเด็นระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า เกษตรกรยังขาดความรู้ เทคนิควิธีการในการควบคุมกำจัดศัตรูพืช ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปฏิทินการผลิตในการกำหนดช่วงเพาะปลูกโดยปรับเปลี่ยนตามสภาพอากาศ และเมล็ดพันธุ์พืชมีคุณภาพไม่ตรงตามมาตรฐานทำให้ไม่ทนทานต่อโรค ข้อเสนอแนะ ควรมีการเก็บรักษาผลผลิตให้ได้คุณภาพและมาตรฐานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด

3. ประเด็นด้านการตลาด

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า มีคู่แข่งด้านการตลาดค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นในกลุ่มอินทรีย์เดียวกันหรือกลุ่มอินทรีย์อื่นที่นอกเหนือจากกลุ่มของตนเอง จึงทำให้บางครั้งมีปัญหาด้านการกำหนดราคาจำหน่าย การขาดกลยุทธ์ด้านการตลาดที่แน่นอนทำให้เกิดภาวะของราคาผลผลิตในตลาดเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยขึ้นและลงตามอุปสงค์ ก็คือ ผู้บริโภค และอุปทาน ก็คือ ผู้ขาย รวมถึงสถานที่จำหน่ายมีจำกัดและไม่เพียงพอกับความต้องการขายของกลุ่มผู้ผลิตที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระบบการตลาดหรือมีช่องทางการตลาดที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลผลิตผักอินทรีย์ได้ง่ายและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ทั้งยังส่งเสริมต่อเกษตรกรผู้ขายให้สามารถขยายตลาดผลผลิตผักอินทรีย์ได้อย่างเป็นวงกว้าง ควรส่งเสริมศักยภาพด้านการกระจายสินค้าและการปรับปรุงระบบการขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปลูกจิตสำนึกให้แก่

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

ผู้บริโภครู้เห็นถึงความสำคัญของการบริโภคผักอินทรีย์และความแตกต่างกับผักที่ใช้สารเคมีทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริโภคผักอินทรีย์ให้มากขึ้น รวมถึงภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่หรือช่องทางการตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความหลากหลายของช่องทางจำหน่ายผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น

4. ประเด็นระบบบัญชีและการเงิน

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า ระบบบัญชียังคงเป็นรูปแบบเก่า ยังไม่เป็นระบบบัญชีที่สามารถคำนวณได้อย่างแม่นยำและแน่นอน ผู้รับผิดชอบบัญชีและการเงินยังขาดทักษะในการใช้ระบบบัญชีที่ทันสมัย (Software and Hardware) รวมถึงระเบียบในการคุ้มครองยังไม่รัดกุมและเข้มงวด ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระเบียบในการบริหารและการจัดการระบบบัญชีและการเงินให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมถึงควรมีผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

5. ประเด็นด้านสินเชื่อ

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า ยังไม่มีกองทุนภายในกลุ่มที่เข้มแข็ง ขาดการหมุนเวียนของเงินกองทุนในกลุ่มในช่วงที่ไม่มีองค์กรหรือโครงการใดได้สนับสนุน จึงต้องพึ่งพาตัวเองและลดการกู้ยืมให้น้อยลง ขาดมืออาชีพในการจัดการด้านสินเชื่ออย่างเป็นระบบ รวมถึงกองทุนของกลุ่มมีความไม่แน่นอนในการจัดการด้านการเงิน รวมถึงแหล่งเงินทุน ข้อเสนอแนะ ควรมีระเบียบกำกับควบคุม และมีความโปร่งใสภายในกลุ่ม จำเป็นต้องมีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและแหล่งทุนอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านทุนให้แก่เกษตรกร

6. ประเด็นการคุ้มครองและบริหารองค์กร

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า การประสานงานหรือการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่ม ในการกำหนดราคา การจัดสรรพื้นที่ขาย และคุณภาพรายการผลิตภัณฑ์ รวมถึงการประสานงานเพื่อการขายร่วมกันค่อนข้างมีปัญหาและเป็นไปได้ยาก ยังขาดบุคคลที่มีความเป็นผู้นำและผู้ที่จะสืบทอดรุ่นต่อรุ่น อีกทั้งพื้นที่ทำการเกษตรผักอินทรีย์มีอยู่อย่างจำกัดและไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมทักษะและความเป็นผู้นำให้แก่บุคคลที่จะสืบทอดรุ่นต่อรุ่นให้มากขึ้น ควรสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการองค์กรและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน

Citation : วงศ์สุวรรณ, วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิมา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

ภายในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมีการขยายองค์กรหรือกลุ่มของตนเอง โดยมีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอยู่เสมอ เพื่อให้สมาชิกมีความสามารถ ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้องค์กรหรือกลุ่มสามารถพัฒนาร่วมกันทั้งองค์กรหรือกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอก

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับมาก (ร้อยละ 100) ในด้านระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม รักษาสมดุลของธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ เป็นต้น ในด้านการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ส่วนใหญ่มีการยอมรับในการปฏิบัติด้านการผลิตผักอินทรีย์ จำนวน 25 ข้อ จาก 30 ข้อ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ ใช้ชีววิธี สารธรรมชาติจากพืช วิถีกลและเกษตรกรรมในการจัดการศัตรูพืช เป็นต้น ส่วนปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถแบ่งได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต ระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน การตลาด ระบบบัญชีและการเงิน สินเชื่อ และการคุ้มครองและบริหารองค์กร

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-

208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจด้านหลักการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ เรื่อง การผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ การไม่ใช้พีช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม และการปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ

1.2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจด้านแนวทางปฏิบัติในการผลิตผักอินทรีย์ตามมาตรฐานของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในด้านพื้นที่และแหล่งน้ำ ด้านเมล็ดพันธุ์และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ด้านการจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน ด้านการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และด้านการบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษาและการขนส่ง

1.3 เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดยอมรับในการปฏิบัติตาม แต่ยังคงมีบางส่วนที่ต้องการทราบคำชี้แจง หรือคำอธิบายเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในประเด็น การปลูกพืชร่วมและพืชแซมในการผลิตผักอินทรีย์ ไม่ปลูกพืชผักชนิดเดียวกัน หรือตระกูลเดียวกันติดต่อกันซ้ำพื้นที่เดิม สถานที่เก็บรักษาผลิตผลผักอินทรีย์มีพื้นที่เพียงพอ สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันจุลินทรีย์ แมลง และศัตรูพืชนะน่าโรค และ จัดทำประวัติ แผนที่ แผนผังแปลง/ฟาร์มที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรยังประสบปัญหาด้านการตลาด ดังนั้นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการแก้ไข ส่งเสริมศักยภาพด้านการกระจายสินค้าและการปรับปรุงระบบการขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้บริโภคให้เห็นถึงความสำคัญของการบริโภคผักอินทรีย์และความแตกต่างกับผักที่ใช้สารเคมีทั่วไปเพื่อเป็นการส่งเสริมการบริโภคผักอินทรีย์ให้มากขึ้น อีกทั้งภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่หรือช่องทางการตลาดสำหรับจำหน่ายผลิตผลผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความหลากหลายของช่องทางจำหน่ายผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนา หมวกยอด, วิภา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

2.2 ควรมีนโยบายการส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ของภาครัฐ โดยมีการศึกษาความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในแต่ละพื้นที่ แต่ละภูมิภาคในประเทศ เพื่อส่งเสริม พัฒนา เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ให้ตรงประเด็น ตรงตามความต้องการ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาใน เกษตรกรผู้ทำเกษตรแบบทั่วไปหันมาให้ความสนใจการปลูกผักอินทรีย์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นใน พื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดอื่น ๆ ที่เป็นรากฐานการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมปลูกผัก. (2559). แผนดำเนินงานยุทธศาสตร์ด้านเกษตรอินทรีย์ ปี 2025 วิสัยทัศน์ถึงปี 2030. นครหลวงเวียงจันทน์ : กระทรวงเกษตรและป้าไม้.
- จอห์นนี่ หลวงผ่าน, พุฒิสรรค์ เครือคำ, ปิยะ พลະปัญญา และกอบลาภ อารีศรีสม. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารผลิตภัณฑ์การเกษตร. 4(2) : 116-127.
- ธนภัทร ขาววิเศษ. (2563). การยอมรับเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ยิ่งลักษณ์ กาญจนฤกษ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช. 35(1) : 86-102.
- สรธน ธิติสุทธิ และ พุฒิสรรค์ เครือคำ. 2562. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการรับการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ของเกษตรกร ในตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร. 36(3) : 86-95.
- สวรรค์ มณีโชติ และดุสิต อธิวุฒัน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรอินทรีย์ในชุมชนเกษตรรายย่อย จังหวัดนครสวรรค์. Thai Journal of Science and Technology. 8(6) : 596-608.
- แสงพะจัน สอนทะวีไล. (2562). 5 แนวทางเพื่อพุงการผลิตผักอินทรีย์. กระทรวงเกษตรและป้าไม้. สปป. ลาว.

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.13>

- Kongsom, W. and Kongsom, C. (2016). Consumer behaviour and knowledge on organic products in Thailand. **International Journal of Economics and Management Engineering** .10(8) : 2602-2606.
- Willer, H. and Lernoud, J. (2016). **The world of organic agriculture. Statistics and emerging trends In (pp. 340)**. Frick – Switzerland : Research Institute of Organic Agriculture FiBL, Frick and IFOAM
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York : 3.S.l. Harper International.

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วีณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>